

NEMSKA BEGUNCA, ki sta zaostala nekje v Rusiji, sta se vrnila selen minuto jesen. Mož na desni je čevlje toliko pokvaril, da se je obul v cunje.

Velika trojica v novem naporu za zgraditev miru

Kitajska, Perzija in Italija glavne točke dnevnega reda. — Atomska bomba povzročila veliko napetosti. — Izvod le v kompromisih

Po polomu svojega sestanka v Londonu so se ameriški državni tajnik Byrnes, angleški minister zunanjih zadev Ernest Bevin in sovjetski komesar Vjačeslav Molotov zedinili še enkrat poskusiti s konferenco, da uvidijo, če jim bo mogoče delovati skupno za mir kar so se skupno borili za zmago v vojni.

Mnogo spornih zadev

Svoj prejšnji sestanek v Londonu so zavozili, ker so prišli nanj nepriravnjeni in se tam skregali toliko, da za prisrčnost, iskrenost in zaupanje med njimi v onih dneh ni bilo več mesta.

Vrh tega se neprestano namičavajo z atomskimi bombami, ki je dosedaj le ameriška, angleška in kanadska skrivnost. V Rusiji so smatrali, da jih ameriški in angleški politiki in časopisi z namigovanjem na silno moč teh bomb namenova provokirajo in da jim prete z novo vojno.

Propaganda glede atomske bombe je bila posebno v ameriški javnosti res izzivalna in v Rusiji tudi niso poskusili to napetost ublažiti.

Ampak končno je predsednik Truman le izjavil, da se bo kontrolo nad to iznajdbo izročilo organizaciji združenih narodov čim prične funkcionalizirati. Angleški premier Attlee mu je sekundiral in dodal, da bo skrivnost produciranja atomske bombe sile pojasnjena tudi sovjetski vladni. S tem je bila uglaljena pot za sklicanje nove konference saj kar se kričava razglasenega atomskega vprašanja tiče. A je mnogo drugih, v katerih se po londonski konferenci še niso zedenili in jih imajo v razpravi na sedanjem sestanku v Moskvi.

Mnogo nesoglasij radi Azije Ena najbolj spornih zadev je vsekakor Kitajska. To ogromno deželo hočejo Zed. države za svojo sfero vpliva in za svoj glavni trg. V ta namen podpirajo že dolgo Ciang-Kaišeka in posebno še poslednja leta. Na stotine milijonov dolarjev smo že potrošili v vzdrževanju njegovega režima, pošiljamo mu material, oborožujemo njegovo armado in na razpolago so mu ameriški tehnični in finančni veščaki. A vzljud temu je Ciang-

Pol milijona dolarjev plače na leto ni preveč

Gornji naslov se tiče predsednika korporacije General Motors. Piše se Charles E. Wilson. Iz nedavno objavljenega poročila davčnega urada je razvidno, da je imel leta 1943 \$450,000 plače, sedaj pa jo prejema nad pol milijona. Ni čudno, ako je odbil predlog unije, naj se pregleda korporacijske knjige in se v napačnem je unija, ker zahteva toliko povrašanje mezde.

Temu gospodu znaša plača \$159.36 na uro, računano po osem ur na dan, \$38,253.43 na mesec ali \$1,275.11 na dan. Njemu se te ne zdi preveč in zato mu je bila vsota povraša pri General Motors in pri drugih

družbah, v katerih je on član direktorija.

Toda da bi delavci imeli višjo mezdo, to Mr. Wilsonu ne gre v glavo.

Zatekel se je na sodišče, da bi izposloval sodne prepovedi proti piketom. In piše članek v časopisu, v katerih dokazuje, kako v napačnem je unija, ker zahteva toliko povrašanje mezde.

Unija avtih delavcev imelo sposobne odbornike, a nima pa vpliva, kot ga ima to najbogatejša korporacija v Ameriki. Vendar pa je zagodila kapitalistom s svojimi predlogi glede upogleda v njihne finance toliko neprjetnosti, da jih je začelo resno skrbeti.

N. pr., unija je javnosti doka-

zala — namreč če bi javnost hotela poslušati, da korporacije žanjejo profite tudi če nič ne producira, ker jih je kongres dovolil milijarde dolarjev za vojno "rekonstrukcijo". Dočim delavci, ki so na stavki, ne doberi niti centa, pa se korporaciji uspijajo v njeni blagajno milijoni, ki jih je dovolil kongres. Tega darila so deležne vse velike kompanije in zato je John L. Lewis dejal, da je sedaj nesmiselno stavkati, ker je industrialni magnatom ljubše, da vlečejo denar ne da bi kaj producira.

Baš sedaj, ko jim plačuje profite vlada, je zanje pravi čas delavcev obubožati in jih potem vzetti nazaj v službo pod svojimi pogoji.

Je tudi še en drug vzrok, če mu se toliko kompanij ogiba produkcij. Gre se jih zaradi nove davčne postave, ki stopi v veljavo 1. januarja. Kakršna je sedaj, bi morali od svojih odvisnih profitov plačati visok davč. Po novem pa ga jim ne bo treba. Začet so šli na "sedečo stavko". Kaj bi producirali, če pa jim ne nese? Po novem letu pa bo toliko več dobrička in tedaj se bo pričelo! In tudi delavci se bodo že uleteli. Vse je prečrunkano s stališča svetega profita in izkoriscanja. Ampak tudi med delavci se svita. Vedno več jih je, ki spoznavajo, da zahteve za zvišanje mezde niso dovolj.

Doma večje izgube kot pa smo jih imeli na bojiščih

Od 7. decembra 1941, ko je nas Japonska potegnila v vojno, pa do 30. junija letos je bilo ubitih v tej deželi 335,000 moških in žensk, ranjenih in poahljenih na blizu 34 milijonov.

Bilo je torej širikrat toliko ubitih na domači fronti kot pa v armadi. Ampak krik je bil le o izgubah na bojnih poljih, o izgubah na industrialnem bojišču pa se je previdno zamolčalo.

V času, od kar se je pričela vojna v Evropi, pa je bilo ubitih v tej deželi 485,000 ljudi.

Končni točni podatki o volitvah v Franciji

V Franciji so se vrstile prve volitve po dolgih letih dne 22. oktobra. Rezultat je bil takoj znan, a točne številke so bile sporočene šele po uradnih podatkih iz vseh krajev Francije in s Korzike.

Izvoliti je bilo treba v konstituanto — to je, v zbornico, ki ima nalogo sestaviti za francosko republiko novo ustavo 522 poslancev. Dobili so jih komunisti in druge njim pridružene skupine 142, ljudske republičansko gibanje (nova stranka pod vodstvom katoliških politikov) 140, socialistična stranka in nji pridružene skupine 133, republikanska demokratska unija 26, radikalno socialistična stranka pod vodstvom Herriota (v resnici le "zmerno napredna" stranka) 19, republikanska ententa 12, demokratska unija upornikov, ki so se borili proti okupatorju 10, demokratska alianca 10, združeno gibanje za francosko renesanco 6, neodvisni radikalci 6 in razne druge skupine 18.

Glasov so dobili: ljudske republičansko združenje 4,887,000, komunisti 4,886,000, socialisti 4,685,000, zmerne stranke in razne druge struje 2,905,000 in Herriotovo radikalno socialistično gibanje (nova stranka ena najjačih strank v Franciji). Nadomestila jo je prej imenovana nova politična stranka (ljudska republičansko gibanje).

Tri sto tisoč dolarjev na leto za preživljvanje je že precejšnja vsota. Mrs. Katharine Dexter McCormick jo je zahtevala iz imovine svojega umobolnega moža, kateremu kupičijo dobrič delavci v njegovih tovarnah poljedelarskih strojev (International Harvester Co.) Gospa Katherine je moralna med vojno shajati z \$250,000 na leto, a je rekla, da je zanje četr milijona

na leto premalo. Delala ni se nikdar. Pač pa delajo ženske in moški podnevi in ponoči, ne da bi jim prišlo niti na misel, koliko tisočakov na leto bi potrebovali za udobno življenje. Slabčumni lastnik, ki niti ne ve, da poseduje multimilijonsko bogastvo, in njegova žena, ki smatra, da le če dobi pol milijona na leto, lahko živi svojemu stanu primerno, ne vedo, kaj je garanje za kruh. Škoda, da se tudi delavci in delavke ne zavedajo tega. Kajti aki bi se, bi tak sistem odpravili namesto ga podpirali.

Papeža obišče mnogo ljudi. Dne 1. decembra je bil pri njemu židovski rabi David Prato. Čemur se v Rimu čudijo je, da v Vatikanu Judov niso videli radi in da so le redkokateremu Izraelcu pustili notri. Kajti katoliška cerkev je žide vedno označevala za razbojnike, ki so Kristusa križali.

Rusija se v zmedji ameriške kitajske politike drži zelo preudarno. Nič se ji ne mudri izvati bitke temveč se zadržuje kot da jo tam ničesar posebno ne briga. A vmes pa si pomaga toliko, da se Američani čudijo. Rusija bi imela v Mandžuriji n. pr. več veljave kakor pa jo je kdajkoli pod carji. In če so poročila o sporazumih med njo in Kitajsko resnična, bosta imeli od tega obe delčki koristi.

William Green se je potegnil za Trumana, češ, da ga Philip Murray od CIO po krivem napadel. Ampak Green bi lahko pustil to vlogo industrialnim magnatom. Čemu se spotikati ob človeka, ki se poteguje za delavce? Ni verjetno, da Green razume kako škodljiv je s svojo vlogo.

V Michiganu, ki je država avtne industrije, so oktobra to leto prejeli delavci 42 odstotkov manj plače kot v istem mesecu lanskot leta. In število zaposlenih delavcev pa je niže 24.6 odstotkov.

Bordeli v Parizu so ukinjeni, ker tako je soglasno sklenili pariški mestni svet. Seveda, to pomeni le legalno ukinjenje prostitucije. A nelegalno bo cvetela

(Konec na 5. strani.)

POTRUDIMO SE PRIDOBITI NAŠEMU LISTU ČIMVEČ NOVIH NAROČNIKOV

Božič je na pragu in ljudje kupujejo darila — trgovci pravijo — da še nobenkrat toliko kakor letos. Znamenje, da je vojne res konec, fantje se vračajo in pomikamo se v "normalne razmere".

Namesto bojišč v Evropi, v Aziji in v Afriki jih imamo sedaj kar doma.

V velikih dnevnikih pričujejo gospodarji ameriškega velekapitala članke proti unijam, kar jih stane stotočno dolarjev, a vendar brez škode zanje, ker je v kongresu vse urejeno tako, da si stroške odštejejo od davkov in vrh tega so jim dovoljene še posebne rezerve, da delničari ne bodo na izgubi tudi če bi stavke še tako dolgo trajale.

Philip Murray je v teh okolčinah uvidel, da tudi če so delavci še v tako ogromni večini, so vzljud temu zapostavljeni, ker tisk in radio ni v njihovih rokah. In ne zvezni kongres, ne legislature posameznih držav.

Slovenski delavci so v tem oziru veliko na boljšem. Naš tisk je v pretežni večini urejevan v korist ljudstva. In ne malo zasluge zato gre Proletarci in J. S. Z.

Joško Ovenc zapisa v svoji koloni v izdaji z dne 12. decembra med drugim tole: "Bližamo se novemu letu. Da to leto ne bo ravno leto miru in blagostanja, nam prerokujejo industrialne borbe. Važno bo tudi radi kongresnih volitev. Vse to nam jasno pričoveduje, da je nam naše delavščina časopis potrebnejše ko kdaj prej. Med slovenskimi delavci orje ledino že širideset let Proletarec, na katerega smo lahko ponosni. Ali to še ni dovolj. V novem letu, katero prihaja moramo podvajiti naše sile, da dvignemo naš list na najvišjo moralno in finančno podlago v njegovi zgodovini. To lahko napravimo, če gremo vsi na delo."

In šli bomo.

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE ĐAJSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTICNE ZVEZE

NAROCNINA V Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75;
za četrt leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopsi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do pondeljka
popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Jugoslav Workmen's Publishing Co.,
Inc. Established 1906.Editor..... Frank Zaitz
Business Manager..... Charles Pogorelec

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00
Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Avenue CHICAGO 23, ILL.

Telephone: ROCKWELL 2864

KAJ JE S ŠPANIJO IN FRANCOM?

Iz Pariza je bilo poročano, da je francoska vlada namignila ameriški in angleški vladni prelom s Francom. Je res čudno, kako se "zapadna demokracija" boji vrči tega zadnjega Hitlerjevega in Mussolinijevega zaveznika.

Boji pa se zato, ker smatra, da španska republika ne bo kapitalistična, dočim Franco režim je. Samo zaradi tega ga podpiramo. Snujemo z njim ugodne trgovske pogodbe in mu dajemo posojila.

Vatikanu je to zelo všeč. Kajti Spanija pod Francom je zadnja važna klerikalna država na svetu. Ce se spet spremeni v republiko, bo hierarhija ob veleposilstvu in Vatikan ob politično in finančno zaslombo. Ni čudno, da je newyorški nadškof Spellman tako navdušen za Franca. In ker ima v državnem oddelku priljčen vpliv, je skoro gotovo, da Truman španske republike ne bo podprt. Le v Mehiki ji pomagajo, pa sedaj nekaj v Franciji in nadsto angleških delavskih poslavcev se je zgenilo zanje. Pa ne izdost. Franco ve, da ima zaslombo v hierarhiji in med kapitalisti, pa se poredno smeje vsem, ki mu pripovedujejo, da naj vladne vajeti odloži in jih izroči tistim, ki so za demokracijo v Španiji.

MOGOCEN TRUST, KI MU NE BO KONCA

Ena največjih korporacij na svetu—oziroma največja, je bila nemška firma I. G. Farbenindustrie. Svoje omrežje je imela po vsem svetu. Najmogočnejše ameriške korporacije — med njimi Standard Oil, in po DuPontova kemična industrija, sta bili njeni zavezniči. Enako slične korporacije v Angliji in na Japonskem.

S pomočjo I. G. Farbenindustrie ter njenih zaveznic v Ameriki se je Hitlerjev "tretji" rajh lahko naglobo oborabil in kapitalisti v Nemčiji, v Franciji, na Anglešem in tukaj, na Japonskem in drugje, pa so bogateli.

Zaveznško vrhovno poveljstvo je ta nemški trust razpustilo in mnogo njegovih tovarn uničilo. Toda se ga sedaj spet obnavlja. Pomsajgo mu ameriški industrialni magnati in tudi v Angliji ima močne prijatelje.

Zanimivo je, koliko naših kongresnikov in senatorjev je imel ta nacijski kartel na svoji strani. Ko so vpili proti vojni, so v resnici delovali le za zmago Hitlerja nad Evropo in nad svetom, ne vedoč, da so v službi sovražnika svoje dežele. Nekateri so morda vedeli, ker so bili plačani za izdajsko delo, a veliko je bilo naivnežev, ki jih je slepila propaganda za "mir".

V Nurenbergu teh zločincev ni pred sodnim stolom. Je čudno, a resnično, da so nemški industrialci iz kriminalne liste izvzeti, čeprav so baš oni posadili Hitlerja na tron in mu dali denarja kolikor ga je hotel in potreboval za svoj zločinski sistem.

SVET GLADUJE — POMAGAJMO MU!

Prerokujejo, da bo to zimo pomrlo milijone ljudi od lakote in mraza. To so taki ljudje, ki nimajo v odločevanju o vojni nobene besede. Ko jo državniki napovedo, morajo vanjo le navadni ljudje, ali delati kjerkoli jim je ukazano. In posledice vojne tudi le oni trpe.

UNRRA se jih je domisnila, a pravijo, da je njena pomoč le kot kaplja v ogenj. Vsi, ki so imeli te mesece priložnost obiskati Evropo in Azijo, kličejo, pomagajmo! Kajti tam je lakota zares. Vsak grizljaj, ki si ga pritrugamo, je tam dar, je sredstvo, ki varuje življenja.

SPET OBETAJO "TRETJO" STRANKO

Kancelar čikaške univerze (University of Chicago) Robert M. Hutchins je v svojem govoru dne 1. decembra pred odborom narodnega političnega odbora (CIO) dejal, da si je predsednik Truman napolnil svoje urade z "malimi političnimi" in si ne obeta od njegove administracije nič dobrega za deželo.

Na istem shodu je govoril notranji tajnik Harold Ickes, ki je udarjal po republikancih, ker pač kot član Trumanovega kabineta po demokratih ne sme mahati. A Ickes prav gotovo ve, da niso demokrati, ki skupno z republikanci kontrolirajo zvezni konгрес, nič boljši. Ne upa pa povedati resnico, da je "new deal" povsem bankrotiral in da nimajo progresivci od demokratske stranke ničesar pričakovati, razen nazadnjštva.

Nekateri politični mojstri v CIO študirajo možnosti za ustavitev tretje stranke. S Trumanom — to vedo — ne bo nič. Philip Murray je to javno izpovedal. Kaj, če bi se na primer odločila sedanji trgovski tajnik Henry Wallace in pa notranji tajnik Harold Ickes za ločitev od demokratske stranke in za ustavitev nove, zares ljudske politične organizacije? Oba imata ta nasvet v uvidu in je možno, da se bosta odločila za prelom z demokratsko stranko. Ampak ker nista radikalica, in ker ne verujeta v socialistični program, pač pa le v socialno pravičnost po kapitalizmu, bi stranka pod njunim vodstvom bila le nekako posnemanje nekdajnega LaFollettevega progresivnega gibanja.

To med maso ne bi vleklo.

Ampak tudi na radikalni strani za enkrat se ni dobrih izgledov. Norman Thomas je na shodu v Columbuse dne 12. decembra dejal, da je še pripravljen biti kandidat za predsednika (vir United Press), ampak ne na listi socialistične stranke, ker je sama zase premajhna. Zato se njen odbor trudi združiti v celoto ostanke raznih drugih naprednih skupin. N. pr., v tej koali-

PRIZOR IZ URADA V NEW YORKU. Kjer veteranji vprašujejo za stanovanja. Oženili so se, ali pa že imajo žene in otroke in sedaj bi radi malih sob v reden dom. Pa jih ne morejo dobiti. In izgleda, da se nihče posebno ne briga za ta problem. V vojni se je produciralo kakor za stavo. A čim smo v "miru", pa se nam nikamor ne mudi.

KATKA ZUPANIĆ:

IVERI

Nürenberški lijak.

Napredujemo, ljudje božji, napredujemo. Justica v Nurenbergu je naposloto dognala nekaj novega! Cujte in strmite: odkrila je vzroke za nacističkim zločinstvom!

Vsek človek količajk zdravega razuma je lahko takoj pregledal nacijsko igro, ves njih plesničko začrtani in izvajani program. Ne tako glave, ki tvorijo nürenberški sodni zbor. Njihova prirjenja jim pamet je namreč manj svobodna od naše.

Nam, vidite, je lahko. Nas ne ovira ne zakonsko rimske, ne kakšno drugo pravo, nabранo v skladovnicah plesnih zvezkov in knjig. Za sodni zbor je pa drugače. Ravnat se mora po pravu, po postavah in paragrafeh.

Ampak mi nismo pravniki. Pokliceni pravniki cede polžje sline, tudi če imajo na razpolago precedente in na podlagi teh skovane postave in paragrafev, nikan kadar jim vsega tega manjka.

In tako so še zdaj dognali odgovore na velike Zakaje...

Edd Johnson jih je navedel v čikaškem "Sunu" z dne 13. dec. t. l. "Nam niso nič novega". Mi vemo, zakaj so Nemci nesrečne sužnje priganjali in naganjali z delom tako, da so ti od izčrpnosti ceplati in umrili.

Vemo, zakaj so razganjali družine, ločili može od zena.

Vemo, zakaj so jim prepovedovali hoditi v cerkev.

Vemo, zakaj so s smrtno kaznovano splošno občevanje med moškimi in ženskimi zasluženci, dočim ni bilo za njihove Heinrike in Kunigunde nobenih moralnih meja.

Vemo tudi, v kakšne namene so služila koncentracijska tabrišča.

In vemo, zakaj so lovili in ugrabljali deco, kolikor je niso na mestu ubili.

In tudi to vemo, katere narode so najbolj zatirali in zakaj.

Mnogim Angležem pobijanje v Aziji neprijetno

Mnogi poslancev angleške devlopske stranke je z vlogo zelo nezadovoljnih, ker se je angleška armada zapletla v vojnjo na Javi, dasi Java sploh ni angleška, temveč je bila nizozemska kolonija. Uradno pa sta protestirali proti angleški intervenciji neodvisna delavska in komunistična stranka. A vladu dokazuje, da je obvezana delati to kar dela na Javi, in to menda vsled tajne pogodbe, ki jo je sklenila prejšnja vladna z Nizozemsko. In vrh tega se gre za interes angleškega kapitala na Javi in v ostali Indoneziji.

Rusija hoče postati največja pridelovalna bombaža

Eden načrtov za povojno rekonstrukcijo Sovjetske unije določa, da mora postati največja pridelovalna bombaža na svetu. Sedaj so Zed. države na prvem mestu.

ciji naj bi bili glasom omenjenega poročila ostanki progresivne stranke v Wisconsinu, farmske-delavske stranke v Minnesota, michiganske Commonwealth Party in raznih drugih grupic. Ker so vse le male sekete — ostanki takorekoč, iz te moko ne bo kruha.

Edini, ki lahko "tretjo" stranko res ustavijo, so voditelji CIO. In zdi se, da to tudi nameravajo. Truman jih je razočaran in spoznal, da so svoj milijon v zadnji predsedniški kampanji vrgli proč. Čim bolj uvidevajo, da je greh služiti v politiki kapitalizmu in v industriji pa se bojevati z vidika mezdov in vprašanj proti njemu. Ako spoznajo, da se jim bo treba odločiti za socializem, pa bo dobro. In tedaj to ne bo "tretja" stranka ampak druga. Kajti demokratska in republikanska sta eno, ker sta obe za sedanji ekonomski red in obe za ohranitev sistema izkoriščanja.

JOŠKO OVEN:

RAZGOVORI

O konferenci zunanjih ministrov velike trijice, katera se je začela ta teden v Moskvi, je precej optimizma. Da imajo za razpravo veliko predmetov in to zelo nujnih, o tem ni govor. Balkan, Japonska, Iran, mirovna pogodba z Italijo, vprašanje kontrole nad Avstrijo in Nemčijo, Kitajska ter kontrola nad atomskim oboroževanjem; vse to jih bo dalo dela za tri konference. Upajmo, da bodo uspeli bolje kot so zadnjič v Londonu.

Pri nas

Neki čikaški dnevnik je objavil poročilo iz Londona o silnem zločinskem valu, kateri se je pojavi ob zaključku predzadnjega tedna. Londonski listi dolže teh zločinov največ naše ameriške deserte. Od zadnje sobote pa do nedelje sta bila dva roparska napada ter tri tativne, kar je nekaj ogromnega za London.

Ta čikaški dnevnik ima komentar, če je to zločinski val, poslušajte kaj se je zgodilo pri nas v Chicagu v teh dveh dneh: Pet ubojev, 28 tativ, 26 ulomov, 10 roparskih napadov, 57 navadnih tativ, 63 ukradenih avtomobilov, eno poizkušeno posilstvo, eno posilstvo ter pobeg po povoženju z avtomobilom.

Vse to kaže, da v Chicagu ne spimo. Samo bojim se, da nam slovesne ne bo delal časti.

Naše gibanje

Kot pravijo je dramski predstava kluba št. 1 JSZ v nedeljo 9. dec. sijajno izpadla. Jaz jo žal nisem videl. Bil sem oba dneva na potu.

V soboto 8. dec. je imela SANSOva podružnica v Waukeganu priredbo v pomoč Jugoslovanskemu relifu, kjer so kazale slike o nemških grozodejstvih ter osvoboditev Beograda. Ker se tega sestanka tajnik Kuhele ni mogel udeležiti, sem ga moral nadomestiti jaz. Priredba je bila zelo uspešna, s polno dvorano ter \$650 nabranega na priredbi. V nedeljo 9. dec. se je isto vršilo v Milwaukeeju, z načito dvorano, ter je bilo darovanega čez \$800, kar je lepa vsota. Na obeh priredbah so slike na pravile na navzoče sile v Evropi. Priznanje je treba dati mlademu Mike Verhovniku za izvrstno delo pri kazjanju slik in njegovo dobro voljo za delo. Upajmo, da se slovenske kolonije, katere se niso videle teh slik — in kjer je delo za večje prispevke še mogoče, kmalu oglašajo. Vsak krajcar je nujno potreben za naše bojevne.

Po svetu

Zadnje čase so naši meščanski listi in revije vendarle priznali, da tudi z našim vojaštvom v Evropi ni vse v redu. Casnikarski poročevalci Joe Weston ima v reviji "Life" daljši članek pod imenom: The "GI's in Le Havre", kateri ni prav nič laskav za naše vojaštvo. Vse to kaže, da je disciplino zelo težko uveljaviti, kadar je velika skupina vojašta brez posebnega dela. In to velja za vse armade.

V Nurenbergu je precej živahnio zadnje čase. Sodna razprava nacijskih zločincov se nadaljuje že četrtek teden, in kot izgleda, bo trajala še dolgo. Meka časnarski je v drugih razvedenih ljudi. Sploh se je vprašanje Nemčije zadnji čas zopet povrnilo na prvo mesto. Tu, Iz Zed. držav je bila že cela kopica ljudi, takozvanih izvedencev poslanih za preucavanje socialnega in ekonomskega življenja Nemčije. Eden izmed teh je čakaški odvetnik Laird Bell. On je trdno prepričan, da će se naše akcije v Nemčiji ne izboljšajo — pomeni novo vojno. Po njegovem mnenju bi bilo najbolje pustiti Nemce same zase ter odpoklicati vojaštvo domov — če, njih porušena mesta so Nemcem dovolj v dokaz, da se vojna ne izplača. Glede Rusije je mnenja, da je vsako govorjenje za oborožen spor med njo in Ameriko nesmiselno. In če še kakšna druga dežela v Evropi želi ruski državni sistem zase, je to njena stvar. In nam ni treba zato začeti nobene nove vojne.

Na teh dveh sestankih sem imel priliko govoriti s precejšnjem številom naših rojakov, kateri so prejeli pisma iz domovine. Brez izjeme — vsa ta pisma potrjujejo isto kar smo vedno trdili mi — in ravno to je kar bi nam moglo dati še več navdušenja za delo. Zato naj bo naše geslo v bodočem letu: Vso pomoč našim v domovini. Vso pomoč naši socialistični zvezki, katere člani so napravili ogromnega dela v tem smislu. Ter vso potreben našemu listu Proletarcu.

(Konec na 3. strani.)

Tole mi ne gre v glavo?

Ako je ameriška vlada res za demokracijo, čemu toliko pomaga Vatikanu in španskemu diktatorju Francu, ki ohranjuje fašizem, to mi nikakor ne gre v glavo.

POVESTNI DEL

D. STAHLJEVČUKOVSKI:

CEKIN

V knjigi, v katero sem nekdaj zapisoval svoje spomine, se mi je ohranila pravljica, katero sem slišal nekdaj, za časa mojega potepušča ob Ahmuru. Hočem jo sedaj objaviti, — starim v zabavo, a mladim v pouk.

— Na, nesi ga očetu in mu reci, da si ga sam zaslužil, mora pa obleči slabšo obleko, nekaj starega, sicer ne bo verjet.

Sin se je preoblekel in šel k očetu. Oče je sedel v vrtu ob bregu reke.

— Tukaj oče, sem ti prinesel cekin, katerega sem si sam zaslužil... sem se potrudil.

Oče je vzel cekin, obrnil ga med prsti, orzl se s prodrijočim pogledom na sina, počasi dvignil roko kvišku in — vrgel novec v vodo.

— Lažeš, tepec! Izgini mi spred oči!

Sin je poročal materi o svojem neupehu.

— A, — a! — se je domislila mati: — on je najbrž spoznal cekin. Gotovo so ti cekini, katere mi on med drugim denarjem daje za vsakdanjo uporabo, od njega zaznamovani. Počakaj sinko, šla bom k sosedu in bom pri nji cekin zamjenjala. Če je še tukaj zvit, midva ga prekaniva. Samo prenagliši se ne smeš; treba bo sedaj počakati kaka dva tedna, sicer bi se mu zdelo zopet sumljivo...

Cez dva tedna je šel sin zopet k očetu s cekinom, ki ga je dobil od matere. Oče je sedel na običajnem mestu, na klopcih ob reki.

— Kaj hočeš? — je strogo vprašal in nagubančil čelo.

— Tukaj sem prinesel...

— Kaj si prinesel?

— Cekin... Sem ga sam zaslužil...

— Daj sem!

Oče je vzel cekin, orzl se na sina, potem na cekin, dvignil roko z isto počasnostjo kakor prvič, in ga vrgel v vodo.

— Ni se dosti, da si lenuh, hočeš biti še goljuf... Poberi se!

Sin se je potuhnili in se zgrbil kakor da ga je nekdo od glave do nog polil z mrzlo vodo, ter se je ves v zadregi vrnil k materi.

— No, kaj je? — je vprašala mati: — ni uspel? Čitam ti z obraza, da se ti ni posrečilo.

— Res, mati. Ne veruj! Zoper je vrgel cekin v vodo.

Mati je zakrivila z rokami, zmajevala z glavo ter se hudovala na očeta radi njegove nenavadne lokavosti — malodane sezenj globoko v zemljo vidi —, hudovala pa se je tudi na sina, zato, ker je po njegovi krivdi tudi sama padla v greh, in je nazadnje določno izjavila:

— Stori kakor hočeš, jaz ti ne bom več pomagala.

Sin je mislil in mislil in vzdrohal. Na nek način se bom moral posiliti — se je odločil — in dobiti bogastvo, — cekin, — in je šel na pozvedovanje, kje bi se zamogel udinjati v delo. Toda kmalu se je moral prepričati da je, ne samo znojno kopejko te-

žko zaslužiti, temveč je že samo zato, da se najde samo delo, treba veliko potpljenja. Delavcev, ki so čakali na zaslužek, se je nabralo v pristanišču taka množica, da je moral po več ur stati v burji in dežju, predno je mogel nazadnje priti na vrsto, da dobi kako delo.

Prvi dan je zaslužil štirideset kopejk, šel je drugi dan — a brez uspeha: niti kopejke ni zaslužil in še veliko drugih delavcev, ki so prišli prej ko on, je ostalo ta dan brez dela. Tretji dan se je našlo delo nekje na drugem koncu mesta, kake štiri vrste na pristanišču oddaljeno. Zgubil je pol dne s čakanjem na to delo, a zaslužek je znašal ta dan samo dvajset kopejk. Počest se hitro pripoveduje, a delo se počasi zavrsuje. Dan za dan se je trudil in spravljal desetičico v dvajseti. Ampak radi tege, da bi ne preizjal zaslužku, je moral vstajati zgodaj, in krankati včasih po več vrst do kraja, kjer je slutil kak zaslužek. Videl je kako se drugi mučijo in obupavajo, ker so ostali brez dela in nimajo možnosti, da si prislužijo košček kruha. Njegova duševnost je spregledala nazadnje v toliko, da je začel opažati, kako velikanska različica je med njegovim položajem in položajem pravil revezje, ki po njegovem mnenju zaslužijo neizmerno več sočutja kakor on.

Ko je prešteval svoje zaslužene novice, je z veliko skrbljivostjo prilagal desetic k desetic, polrubelj k polrublju in je z olajšanim srcem zrl v bližnjo bodočnost, ko bo na konec zasmogel izpolniti očetovo zahtevovo. Nazadnje se je nabralo v njegovem šparovku toliko prisluženega drobiža, da je bilo mogoče dobiti v zameno zanj sumljivo...

Cez dva tedna je šel sin zopet k očetu s cekinom, ki ga je dobil od matere. Oče je sedel na običajnem mestu, na klopcih ob reki.

— Kaj hočeš? — je strogo vprašal in nagubančil čelo.

— Tukaj sem prinesel...

— Kaj si prinesel?

— Cekin... Sem ga sam zaslužil...

— Daj sem!

Oče je vzel cekin, orzl se na sina, potem na cekin, dvignil roko z isto počasnostjo kakor prvič, in ga vrgel v vodo.

— Ni se dosti, da si lenuh, hočeš biti še goljuf... Poberi se!

Sin se je potuhnili in se zgrbil kakor da ga je nekdo od glave do nog polil z mrzlo vodo, ter se odpravil k očetu.

Starec je sedel kakor običajno ob bregu reke.

— Tukaj oče, sem vam prinesel cekin.

— Kaj hočeš?

— Res, mati. Ne veruj! Zoper je vrgel cekin v vodo.

Mati je zakrivila z rokami, zmajevala z glavo ter se hudovala na očeta radi njegove nenavadne lokavosti — malodane sezenj globoko v zemljo vidi —, hudovala pa se je tudi na sina, zato, ker je po njegovi krivdi tudi sama padla v greh, in je nazadnje določno izjavila:

— Kaj pa delaš! To vendar ni mogoče...

— A — ha! Se ti zdi škoda!

No, sedaj vidim, da si sponzaleno denarju. Zaslužil si si odpuščanje svojih grehov. Pojdite razveseliva mater.

— Stori kakor hočeš, jaz ti ne bom več pomagala.

Sin je mislil in mislil in vzdrohal. Na nek način se bom moral posiliti — se je odločil — in dobiti bogastvo, — cekin, — in je šel na pozvedovanje, kje bi se zamogel udinjati v delo. Toda kmalu se je moral prepričati da je, ne samo znojno kopejko te-

AMERIŠKI VOJAKI (MARINES) na Kitajskem bi radi videli, da bi bilo vojne tudi tam konec, ker žele domov. Tudi se jim eduno zdi, čemu naj bi tam vojna se trajala in v kakšne namene. I v Washingtonu si belijo glavo s tem vprašanjem. Ameriški vojaki na gornji sliki predstavljajo oddelek, ki ima nalogo vpostaviti red in mir v Tientsinu.

Ponoven apel na slovensko javnost

Chicago, III. — Ponovno se obračamo na slovensko javnost v Čikagu s prošnjo, da kdor ima

še kaj porabne obleke in obuv, da daruje za naše brate in sestre v starji domovini, kateri nima niti kam glave položiti, ker je sovražnik opustošil in požgal tudi njihove domove. Količko je še drugih, ki so odvisni od splošne pomoči, ker nimajo po svetu nikogar. Ali jim moremo odreči pomoč z enostransko izjavjo: "Jaz pomagam svojim, drugi naj svojim."

Prinesite očiščeno in ne raztrgano obleko in obuv v Slovenski delavski center, 2301 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Slučajno pa, da imate več obleke po paklici po telefonu številko ROCKwell 2864, pa bomo

zahvalili našim sestram, da so ljudje morili svoje solju-

di in imenu vere. Spanska inkvizicija je v primeri z belo gardo v Sloveniji, ki je na grozne načine mučila ljudi, le senca. In

odgovornost za ta početja leži na ljubljanskem škofu Rožmanu, ker je vernike hujskal in jih zapeljal na ukaz katoliške strahovlade v nesrečo.

Včasih vidim v naših listih

čake ponatis iz hujskanja katoliške duhovščine, ki ščuje

ameriške Slovence proti jugo-

slovenski federativni republike.

Ko se je v Sloveniji pričelo

osvobodilno gibanje, sem enkrat

zapisal, da je slovenska duhovščina prepozna, ker se to

liko gnjava za kraljevsko Jugoslavijo. Tisti časi, ki so bili, se

ne vrnejo več. Oni, ki bodo ora-

li in sejali, bodo tudi poželi. Slo-

venski fajmoštri, tehanti in ka-

plančki bi storili dobro sebi in

narodu, ko se bi rajše oprijeli

kakega koristnega dela. Saj ne

žive zato da jedo, ampak jedo

da žive! V starem sistemu veči-

noma dela oni sploh poznavali si-

"Solali" so se zato, da so dr-

žali ljudstvo v neuminosti in ga

vzgajali za klečeplastvo in po-

korščino gospodarjem.

Silna je moč katoliške cerkve

nad človekom, ako ga je zastra-

žila v svojem omrežju že v mla-

desti. Vzgojen v strahu in po-

nižnosti, je bil v tem duševnem

nivoju spremiljan do groba, če

ni prej prišel do spoznanja res-

nice ter se osvobodil katoliških

vzgojiteljev. Tak s fanatičnim

verstvom zastrupil človeke pa

je na ukaz da gre za vero, pri-

pravljil zagrabiti sekiro in ubi-

jati. Belogradist je ubjal za ve-

ro na povlej onih, ki so ga vz-

gajali. Reševal je očetnjavo, da

je ne zagrabi "komunizem".

Mar sta mu oče, mati, brat, se-

stra! Gre se za "vero"! Bil je po-

nižen bolj kot žival. Žival mori-

le, da se nasiti. Silno težko je

versko omreženemu človeku do-

umeti, zakaj je ukovan v verige

hlajčevstva. V tepežu orjak,

kot primitiven človek jamske

dobe, ki je z gorjačo pobil vsa-

kega, ki mu je bil na poti; pred

gospodom s križem na rejenem

trebuhi, pa je ponjen in pasje

pohlevem. Vsed bigotstva mu

ni mogoče zapasti, da bi bil

lahko človek, ki se zaveda člo-

veškega dostenjanstva. — Ante.

Za Ameriški odbor za jugo-

slovensko pomoč,

Anna P. Krasna.

Tri in pol milijona

vojakov odpuščenih

Do 30. novembra je bilo iz

Ameriške armade in mornarice

odpuščenih 3,469,415 mož.

Izmed teh se jih je vrnilo v civil-

no življenje 2,251,338 z atlant-

skimi strani, 1,147,744 s Pacifikom

in 70,333 iz Kitajske, Burme in

Indije.

OBNAVLJANJE SLOVENSKE INDUSTRIJE ZDRAŽENO Z VELIKIMI TEŽAVAMI

Slovenija je edina industrializirana dežela v federativni Jugoslaviji. Sicer imajo tovarne tudi drugod, nekatere izmed njih so velike, toda Slovenija je v splošnem industrializirana in obrtniška dežela.

Vsled tega se ostali kraji zaražajo nanjo za industriale izdelke, v zameno za surovine in živila.

O povojnem položaju industrije na Slovenskem je imela dokaj informativen članek "Mladina", ki izhaja v Ljubljani. Od kar je bil članek napisan — koncem avgusta, se je tam že mnogo popravilo, kajti ves narod dela. Opis stanja slovenske industrije se glasi:

V tej vojni je bila Jugoslavija ena najbolj prizadetih držav. Rušenje, bombardiranje, seziganje še ni ustavilo pri vojnem pohodu aprila 1941, nadaljevalo se je poleg ubijanja naših ljudi v vsem času osvobodilne vojne.

Danes se torej nahajamo pred porušenimi mostovi, cestami in progami, pred razdejanimi tovarnami, požganimi vasmimi.

Nekatere naše tovarne — deloma poškodovane — obratujemo samo s polovično zmogljivostjo, mnoge so pa sploh obsojene na mirovanje, kajti posmanjanje surovin, prometnih sredstev, ne dovoljuje delo. Slovenski narod, ki je svojo zrelost in solidarnost dokazal v štiriletnem boju, stoji pred nalogo obnovitve vsega porušenega.

Najnovejše vprašanje obnove je zaenkrat nabava surovin. Ne moremo pa v današnjem položaju računati na izdatno pomoč iz inozemstva. Predvsem bomo moral skrajno izkoriscati surovine, ki jih nam lahko nudita naša dežela. Med te spadajo tudi vsi še uporabljivi odpadki, ki

nam jih je uničevalna vojna v naši deželi v dovolj veliki meri zapuščala. Izkorisčevanje teh odpadkov je pa le možno sodelovanjem vsega ljudstva. Edino tako bo uspelo pobrati vse, kar je uporabnega in kar bo našemu gospodarstvu lahko služilo pot surovina.

Potrebe našega gospodarstva na surovinah so neizmerne. Samo železna industrija na Jezernicah, ki nam je ostala ohranjena in ki je po svojem obsegu in kakovosti najvažnejša v Jugoslaviji, bi lahko predelala mesečno 12,000 ton ter zaposlila čez 2500 delavcev. Danes obratuje s polovicijo svoje kapacitete. Surovine za to industrijo so nam v predvojni dobi dobavljali inozemski karteli, in sicer je uvoz znašal približno 100,000 ton letno. Sedaj teh dobav ni in je treba izkoristiti vse staro želeso. T s tem starim želesom, dodačoč četrtnino novega, nas bo do naše martinove peči lahko preskrbele s še doči kvalitetnim jeklom. Razpolagamo pa še z jeklarnami in livačnimi v Stora, ki lahko izdeluje 1500 ton mesečno in sicer manj moderno v Guštajnu, ki bi mesečno lahko dobavljala 900 ton.

Brez dvoma je železna panoga naše industrije osnovna in najvažnejša. Preskrbeti bo moralna ne samo Slovenijo, temveč tudi vse staro želeso. Največ naših sil moramo uporabiti predvsem za dvig železne panege in je nabiranje starega želesa dolžnost vsega našega ljudstva.

Poleg teh velikih središč železne industrije je treba preskrbeti s starim želesom tudi naše manjše livačne, ki nam pri polnem obratovanju lahko dobavljajo letno 2000 ton in ki danes deloma

stojojo. Važen predmet naše pažnje pa morajo biti poleg starega želesa tudi žlahtne kovine, predvsem baker in medenina. V Slovenski Bistrici, ki je zasedlo v Jugoslaviji in ki bi z zadostno količino surovih lahko izdelala množino za obnovo neogibno, potrebnih predmetov. Vodovodi, ventilji, kmetijski stroji, motorji, škopilnice in drugo se brez medeninastih in bakrenih delov sploh ne more izdelati. Tu pride v poštev tudi nabiranje praznih nabojev, pušk in drugega orodja. Če bomo v stanju preskrbeti tej industriji potrebne surovine, bo lahko dala letno čez 50 vagonov za obnovo dragocenega materiala. Poleg tega pa čaka na surovine tudi tovarna medeninastih in bakrenih predmetov v Mariboru.

Slovenija razpolaga poleg tegega s precej bogato papirno industrijo. Naša tovarna v Vevčah je v Jugoslaviji na prvem mestu, izdeluje papir vseh vrst in zmore njena mesečna zmogljivost 120 vagonov. Tovarna v Domžalah lahko izdeluje 70 vagonov finejšega papirja mesečno. Ceršarske tovarne precejšnjo količino lepenke, Piatnikova tovarna v Radečah pri Zidanem mostu pa je zaradi svojih kvalitetnih izdelkov svetovno znana. Posebne važnosti za obnovo je izdelava strešne lepenke.

Občutne so tudi potrebe starejših, za katerih nabiranje morajo skrbeti zopet naše mnogice. Samo ta industrija bi potrebovala mesečno čez 20 vagonov. Na važnosti za obnovo pa ne zaostaja tovarna Natron, ki izdeluje kot edina v Jugoslaviji vreče za cement. S papirjem mora naša industrija zalagati v veliki meri tudi ostalo Jugoslavijo. Predvsem s strešno lepenko, ki jo edino slovenska indu-

strija lahko izdeluje.

Z nabiranjem starega papirja ne dooprinesemo samo k štednji za izdelavo potrebnih kemičnih, temveč prihranimo si tudi velike količine lesa, ki ga bomo lahko uporabljali na drugem mestu.

Velik doprinos k obnovi je tudi nabiranje starega stekla, ki ga bomo lahko pretapljal v naših steklarnah v Rogaski Slapini in v Hrastniku. Tu izdelujemo zaenkrat samo votlo steklo, kozarce, steklenice itd. za izdelavo okenskega stekla bo pa še po štirih tednih dograjen oddelek v tovarni stekla v Hrastniku. Toda kapaciteta le-tega bo v začetku majhna ter nas bo zalačala industrija stekla v Pančevu, kjer znaša dnevna proizvodnja 10 vagonov okenskega stekla.

Za popravo hiš in celih vasi potrebuje samo Slovenija do zime najnove čez 300 vagonov okenskega stekla. V predvojni dobi pa je bilo votlo steklo v Sloveniji tudi predmet za izvoz.

Staro razbito steklo bo uporabljeno v celoti za pretapjanje v novo. Stem ne prihranimo samo osnovne surovine, temveč tudi kemične, katerih nabavljanje je danes skoraj onemogočeno.

Tudi pri nabiranju kosti so bile pozvane naše mnogice. Služili bodo predvsem za izdelavo raznih kemičnih, kot edina surovina za izdelavo mila, kleja in umetnih gnojil.

Marsal Tito je naglasil: Slovenska industrija bo morala pomagati južnim delom Jugoslavije. Da bomo lahko izpolnili to veliko nalogu, ki je postavljena pred ves slovenski narod, je velika dolžnost vseh nas, da sodelujemo z vsemi silami pri zbiranju surovin za čimprejšnjo obnovo cele Jugoslavije.

Molk je včasih najstrožja kritika. — Charles Buxton

PROLETARIJ

SLOVENSKO DRAMATIKO V CHICAGU ŠE MOGOČE OBDRŽATI

Chicago, III. — Ne gre več tako kot nekoč, ko smo lahko dobili v posamezno dramsko predstavo ako je bilo treba tudi do trideset igralcev. Ampak z dobro voljo si lahko slovenski dramski oder še ohranimo. To se je pokazalo lansko zimo pri vprizoritvi drame "Norec" in pa 9. decembra t. l., ko so nam postregli z veseligo v treh dejanjih "Hiša gospoda Harringtona". Režiser obeh tu omenjenih iger je bil Milan Medvešek, ki je nedvomno moral izvršiti veliko potov, predno je dobil igralce in je bilo za vprizoritev vse potrebno pripravljeno.

Vlogi v igri dne 9. decembra so imeli Chas. Pogorelec, ki je predstavljal Viljema Harringtona, ga Harringtonova je bila Minka Alesh, hči Grace Harringtonova je igrala Frances Vider, Roksi Harringtonova Ann Medvešek, Bill Caldwell je bil Anton Andres, vlogo Tonyja Andersona je igral Milan Medvešek in Mary Baxterjevo pa Dorothy Sodnik. Masker je bil Filip Godina in suflerka Angela Zaitz.

Piney Fork, O. — Starost se

mi nič ne dopade, ker v nji začeno človeka tlačiti vse sorte nadloge. Dobro je, da pijem še lahko in pa po \$31 starostne penzije prejemam. Za hrano in drugega mi to zadostuje, premoga pa sem si v poletju navozil. Bela žena s koso pa je še daleč od mene. Voščilnih kart ne bom mogel pisati zato pa voščim vsele božične praznike in srečno

potrebujemo za delo v PEKRSKI industriji v Chicagu. Sedaj je pravi čas, da si pre-skrite povojo delo. V normalnih časih se dela v pekarski industriji 52 tednov v letu. Najnižja začetna plača je \$12 na uru. Povisano plačo dobite, ko se naučite, prvo povisanje je na \$2c na uru, potem \$7c na uru in potem \$1.02 in gor do \$1.12. Vsi uslužbenici dobre 2 tedna plačane počitnice in plačano za 6 postavnih praznikov. To je nujna industrija. Vložite vašo prosilno sedaj takoj na —

20 N. Wacker Drive

Room 1562

ARE YOU IN NEED OF

\$1000 - - \$2000 - - \$3000

TO AVOID THE SALE OF YOUR PROPERTY

Write or telephone

D. L. KRUEGER

111 WEST WASHINGTON STREET

Central 5225

novo leto vsem kar na tem mestu. — Nace Zlemburger.

Odkrivanja sedaj drugačna kot nekoč

Dokler je svet živel še nekako v miru, so v raznih deželah odkrivali rude. Sedaj odkrivajo grobove. Dne 27. nov. je bilo iz Varšave preko Londona poročano, da so na Poljskem v palermiških gozdovih blizu glavnega mesta odkrili nov ogromen grob, v katerega so moralno. Poljaki in židje zmetati na ukaz Nemcev širile se tisoč svojih ljudi, katere so jim nacija v masah pobili. Poleg tega je v ondotnih globinah bilo že prej odkritih 23 masnih grobov. Žrtve v njih so iz nacijske morilne orgije v letih 1939-40.

Pošiljke potrebščin na Poljsko proste carine

Poljski konzul v Chicagu je sporocil ameriškim Poljakom in splošni javnosti, da se na Poljsko lahko pošiljka posameznikom živej in pa blago, oziroma obvezno, preto carine.

HELP WANTED

1000 MOŠKIH IN ŽENSK

potrebujemo za delo v PEKRSKI industriji v Chicagu. Sedaj je pravi čas, da si pre-skrite povojo delo. V normalnih časih se dela v pekarski industriji 52 tednov v letu. Najnižja začetna plača je \$12 na uru. Povisano plačo dobite, ko se naučite, prvo povisanje je na \$2c na uru, potem \$7c na uru in potem \$1.02 in gor do \$1.12. Vsi uslužbenici dobre 2 tedna plačane počitnice in plačano za 6 postavnih praznikov. To je nujna industrija. Vložite vašo prosilno sedaj takoj na —

20 N. Wacker Drive

Room 1562

HELP WANTED

HOUSEMEN
Union Scale — Steady Good Working Conditions

ST. CLAIR HOTEL,
162 E. OHIO STREET
Chicago

Secure your future — We need MEN for GENERAL MACHINIST WORK with experience. Very good working conditions. SIGWALT MFG. CO. 2011 North Lawndale

ALTERATIONS Fitters and Finishers for ladies dresses. 5½ day week. — ELSIE THAL, 565 Lincoln Ave. — Call Winnetka 1780. — We pay for the telephone.

JANITOR TO DO LIGHT WORK Good working conditions Steady work — Good Pay YARDS 5800 1431 W. PERSHING RD.

HOUSEKEEPING DEPT. Maids and housemen Ask for housekeeper CONGRESS HOTEL 500 S. Michigan Ave.

MED. LAB. TECHNICIANS Good working conditions Meals given and uniforms washed — Steady work SOUTH CHICAGO HOSPITAL South Chicago 8600

GIRLS and WOMEN TABLE WORK on PAPER BOXES and LINING. — Experienced or unexperienced. Good Pay De Luxe Craft Mfg. Co. 215 W. Illinois Street DELaware 1244 — Chicago

GIRLS FOR SALES WORK Steady position Salary and Commission Apply 212 SO. MARKET STREET

WOMEN and GIRLS — Experienced, Single & double needle machine. Piece work. \$1 hour KENRUSS 1219 Van Buren Street 5th Floor

HI-LOW FOODS

Steady Position For

Meat Cutters — Meat Managers

APPLY

HI-LOW FOODS

Steady Position For

Meat Cutters — Meat Managers

APPLY

HI-LOW FOODS

30 WEST 87TH STREET

Iz SANsovega urada

3935 W. 26th St., Chicago 23, ILL.

Zastopniki Rdečega križa Jugoslavije prispevi v Ameriko

V soboto 8. decembra je došpela v New York skupina Jugoslovov, med njimi tudi trije člani Rdečega križa Jugoslavije pod vodstvom direktorja dr. R. Neubaurja. Odpotovali so iz Jugoslavije koncem oktobra v London, od tam pa z angleško ladjo v Kanado in z vlakom v New York. Poleg Slovencev dr. Neubaurja, bivšega šefa znanega zdravilišča za pljučne bolezni na Golniku pod Storžičem na Gorenjskem, je prispeval njegova tajnica ga. Nada Kraigherjeva (iz Trsta), poročnik Gojko Ratkovič (Srb iz Hrvatske), ter soproga in petletna hčerka jugoslovanskega atašega za informacije v Washingtonu Šime Balen. Na Grand Central postaji so jih čakali Ančka Traven, tajnica ZOJSA, F. A. Vider in Mirko G. Kuhel od SANSA ter polkovnik Šime Balen. Dr. Neubaur in poročnik Ratkovič sta bila oblečena v tipične jugoslovanske uniforme z rdečo zvezdo na čepici.

Misija Rdečega križa se bo mudila v Ameriki šest mesecev in je prišla v Zed. države na povabilo ameriških oblasti. Za dovoljenje so morali čakati nadeno leto. Glavna naloga teme je bila seznaniti ameriško in jugoslovansko javnost v Zed. državah o gromnih potežkočah jugoslovanskega Rdečega križa, ki nima sredstev niti ne zadosti izvežbanega objektiva za izvrševanje svojih človekobjubnih dolžnosti. V Jugoslaviji je na desetisočih in desetisočih sirot brez oceta in materjev, ki iščejo novih vzgojitev, novega doma. Mnogo teh je bilo zavetišči pri usmiljenih ljudeh v manj poškodovanih delih Jugoslavije, posebno v Sloveniji, toda usmiljenost sama ne zadostuje, kadar primanjkuje denarnih in materialnih sredstev za hrano, obleko, obutve in zdravniško posrežbo. Narod doma pa je silno reven in izčrpan. Zunanja pomoč je neobhodno potrebna.

Dr. Neubaur je prinesel seboj zbirko umetniških del izza časov osvobodilne borbe, zbirko slik in fotografij, dragoceno zbirko redkih in večinoma v Ameriki nepoznanih jugoslovanskih poštelnih znank, ki bodo zanimale zlasti filateliste, dalje film o osvoboditvi Ljubljane ter kulturno-vzgojni film "Vrba", ki kaže lepote Prešernove rojstne krajine. Posebno ta dva filma in fotografije bodo zanimale zlasti naše Slovence. Ker sta v velikosti 35 mm (za redne gledališke kinomatografe), ju bo treba predelati na velikost 16 mm za predvajanje v manjših dvoranah ter da se znižajo stroški.

V zvezi s proizvajanjem filmov in razstavo raznih zbirk se

bodo vršila tudi predavanja o "azličnih panogah dela, ki ga vrši Rdeči križ, ter o sodobnih vprašanjih in problemih federalne republike Jugoslavije. To zimo in spomlad torej čaka SANSA podružnice in naše podporne ustanove, društva, klube in zborne, mnogo, mnogo dela in aktivnosti, kajti sigurno bomo podprtli z vsemi našimi močmi prizadevanje jugoslovanskega Rdečega križa, da bo njegova misija v Ameriki plodonosa in uspešna. Jugoslovanski Rdeči križ je politično neutralna organizacija in radi tega pričakujemo sodelovanje in moralno podporo od vsake ustanove, organizacije in osebe, od najbolj levicarske in najbolj desničarske. Naša iskrena želja je, da bi to sodelovanje in naklonjenost tudi dosegel.

Clanom te komisije pa kličemo: Pozdravljeni in dobrodošli med nas!

Letna seja relifnega odbora

Dne 8. dec. se je vršila v New Yorku letna seja naše relifne akcije, ki jo je pred dobrim letom ustavil Združeni odbor. Poslovala je pod imenom War Relief Fund of Americans of South-Slavic Descent, njen podsek, ki je imel namen in logo delovati med ostalimi Ameriščani, pa American Committee for Yugoslav Relief. Izkušnje enoletnega poslovanja so pokazale, da je bil tudi ameriški podsek v veliki meri odvisen od pomoči, ki jo je prejemal od Amerikanecov južnoslovanskega porekla. Dve različni imeni pa sta napravili precej konfuzije med našimi ljudmi in v mnogih slučajih je bilo delo z njegovim rezultatom vred duplikirano. Da se te napake odpravijo in vse delo koordinira, je bil na seji soglasno sprejet predlog, da se staremo imeti opusti in se vse naše relifne delo v bodoči vrši pod imenom American Committee for Yugoslav Relief, okrajšano ACYR.

Odbornikom je bilo na seji podano obširno finančno poročilo o enoletnem poslovanju ter referat o aktivnostih in doseženih uspehih številnih skupin, ki sodelujejo pri našem relifnem delu za Jugoslavijo. Ti računi in izpričani referat bodo objavljeni v bližnjih bodočnosti.

Da se delokrog naših aktivnosti še bolj poveča in razširi tudi med Ameriščani, ki niso južnoslovanskega porekla, se je odbor povečal in razdelil v razne odseke in komiteje. Istočasno je bilo naznanjeno, da je Mrs. Eleanor Roosevelt sprejela častno predsedništvo našega odbora.

Sestav celokupnega odbora je sledi:

Castna predsednica Mrs. Elea-

ANGLESKE ČETE V PALESTINI stražijo vsled nemirov in napasti med židi in Arabci tudi vse banke z oklopimi tanki. Gornje je elika iz mesta Tel Aviv v sveti deželi; to je edino povsem židovsko mesto v Palestini, v katerem se ždi Angležem potreben stražiti banko v njemu. Lahko bi se dogodili izgredi, vloni in ropi, pa so varuhi oprezni.

nor Roosevelt.

Sopredsednika Zlatko Balonović in Louis Adamič.

Podpredsedniki Mihail Mirkovič, Joseph M. Martinac in Michael Evanoff.

Tajnik Harry Justič.

Blagajnik Mirko G. Kuhel.

Pomočna blagajničarka Anne S. Traven.

Odborniki George Kovacevich, Anthony Lucas, Fred A. Vider, T. O. Lisleon, dr. Kingsbury, dr. J. Freeman, Jacob Potofski, dr. DeWitt Stettin, Geo. Pirinsky, Stojan Pribičević.

Finančni odbor Joseph Zavertnik, Joyce Balokovič, Geo. Pirinsky, 2 imenuje predsednik ter Mirko G. Kuhel in Anne S. Traven.

Direktorica poslovanja ga Joyce Campbell je obenem počela, da se kampanja za zbiranje oblike, obuvala, odej itd.

uspešno razvija ter da bo najbrž prekosila kampanjo, ki smo jo vodili lansko zimo in pomlad.

Aktivnosti ni opašati samo med Jugoslovani, temveč tudi med drugimi Ameriščani, zlasti med unijami, igralskimi skupinami itd.

V videku je sedaj velika kampanja sredi januarja in februarja izključno za jugoslovanske otroke, obenem pa se organizira posebni odbor, ki bo vodil kampanjo za restavriranje gledališke opreme, knjižnic in soš umetnosti, ki so utrpele veliko škodo in uničenje za časa okupacije in osvobodilne borbe v Jugoslaviji.

Sejo je obiskal tudi poznan

poročevalca Stojan Pribičević,

ki se je pred kratkom vrnil iz Jugoslavije, dalje g. Beno Habjančič, trgovski ataše pri ambasadri v Washingtonu, ter mr. in mrs. Fastau od UNRRA, ki sta se tudi vrnila iz Jugoslavije. Vsi so imeli mnogo zanimivih poročil o Jugoslaviji in zlasti naglašali veliko revščino in pomankanje ter potežkoče, ki jih ima s transportacijo UNRRA. Ta bo ob zaključku decembra v skupnem razdelila po Jugoslaviji za 500 milijonov dolarjev vrednosti žita, hrane, oblike, tavornih avtomobilov, poljedelskih strojev, živine za reho itd.

Na seji je bilo naznanjeno, da je

Mirko G. Kuhel, tajnik

V nedeljo 2. decembra bodo predvajane slike "Osvoboditev Belgrade" in "Zvezde v peseckih" v auditoriju Junior High School, Chisholm, Minn. Prireditve je pod okriljem podružnice št. 91, kjer se veliko trudi za SANSA poznanji Frank Klin. Izredna atrakcija na programu pa bo nastop Johna A. Blatnika, kapitana v ameriški armadi, ki je bil med partizani v Sloveniji zadnjo zimo in pomlad. Nas narod v "mrzli" Minnesoti bo imel priliku slišati resnico o svoji starilomovini iz ust osebe, ki se je pridobila s svojim delom za interes Slovencev veliko hvaležnost in ljubav našega naroda v starilomovini. Upamo, da bo Cap. John A. Blatnik imel priliku poseti tudi druge slovenske naselbine.

Odprtih poslovanja ga

Joyce Campbell je obenem počela,

da se kampanja za zbiranje oblike, obuvala, odej itd.

uspešno razvija ter da bo najbrž prekosila kampanjo, ki smo jo vodili lansko zimo in pomlad.

Aktivnosti ni opašati samo med Jugoslovani, temveč tudi med drugimi Ameriščani, zlasti med unijami, igralskimi skupinami itd.

V videku je sedaj velika kampanja sredi januarja in februarja izključno za jugoslovanske

otroke, obenem pa se organizira posebni odbor, ki bo vodil kampanjo za restavriranje gledališke opreme, knjižnic in soš umetnosti, ki so utrpele veliko škodo in uničenje za časa

okupacije in osvobodilne borbe v Jugoslaviji.

Sejo je obiskal tudi poznan

poročevalca Stojan Pribičević,

ki se je pred kratkom vrnil iz Jugoslavije, dalje g. Beno Habjančič, trgovski ataše pri ambasadri v Washingtonu, ter mr. in mrs. Fastau od UNRRA, ki sta se tudi vrnila iz Jugoslavije. Vsi so imeli mnogo zanimivih poročil o Jugoslaviji in zlasti naglašali veliko revščino in pomankanje ter potežkoče, ki jih ima s transportacijo UNRRA. Ta bo ob zaključku decembra v skupnem razdelila po Jugoslaviji za 500 milijonov dolarjev vrednosti žita, hrane, oblike, tavornih avtomobilov, poljedelskih strojev, živine za reho itd.

Na seji je bilo naznanjeno, da je

Mirko G. Kuhel, tajnik

V nedeljo 2. decembra bodo predvajane slike "Osvoboditev Belgrade" in "Zvezde v peseckih" v auditoriju Junior High School, Chisholm, Minn. Prireditve je pod okriljem podružnice št. 91, kjer se veliko trudi za SANSA poznanji Frank Klin. Izredna atrakcija na programu pa bo nastop Johna A. Blatnika, kapitana v ameriški armadi, ki je bil med partizani v Sloveniji zadnjo zimo in pomlad. Nas narod v "mrzli" Minnesoti bo imel priliku slišati resnico o svoji starilomovini iz ust osebe, ki se je pridobila s svojim delom za interes Slovencev veliko hvaležnost in ljubav našega naroda v starilomovini. Upamo, da bo Cap. John A. Blatnik imel priliku poseti tudi druge slovenske naselbine.

Odprtih poslovanja ga

Joyce Campbell je obenem počela,

da se kampanja za zbiranje oblike, obuvala, odej itd.

uspešno razvija ter da bo najbrž prekosila kampanjo, ki smo jo vodili lansko zimo in pomlad.

Aktivnosti ni opašati samo med Jugoslovani, temveč tudi med drugimi Ameriščani, zlasti med unijami, igralskimi skupinami itd.

V videku je sedaj velika kampanja sredi januarja in februarja izključno za jugoslovanske

otroke, obenem pa se organizira posebni odbor, ki bo vodil kampanjo za restavriranje gledališke opreme, knjižnic in soš umetnosti, ki so utrpele veliko škodo in uničenje za časa

okupacije in osvobodilne borbe v Jugoslaviji.

Sejo je obiskal tudi poznan

poročevalca Stojan Pribičević,

ki se je pred kratkom vrnil iz Jugoslavije, dalje g. Beno Habjančič, trgovski ataše pri ambasadri v Washingtonu, ter mr. in mrs. Fastau od UNRRA, ki sta se tudi vrnila iz Jugoslavije. Vsi so imeli mnogo zanimivih poročil o Jugoslaviji in zlasti naglašali veliko revščino in pomankanje ter potežkoče, ki jih ima s transportacijo UNRRA. Ta bo ob zaključku decembra v skupnem razdelila po Jugoslaviji za 500 milijonov dolarjev vrednosti žita, hrane, oblike, tavornih avtomobilov, poljedelskih strojev, živine za reho itd.

Na seji je bilo naznanjeno, da je

Mirko G. Kuhel, tajnik

V nedeljo 2. decembra bodo predvajane slike "Osvoboditev Belgrade" in "Zvezde v peseckih" v auditoriju Junior High School, Chisholm, Minn. Prireditve je pod okriljem podružnice št. 91, kjer se veliko trudi za SANSA poznanji Frank Klin. Izredna atrakcija na programu pa bo nastop Johna A. Blatnika, kapitana v ameriški armadi, ki je bil med partizani v Sloveniji zadnjo zimo in pomlad. Nas narod v "mrzli" Minnesoti bo imel priliku slišati resnico o svoji starilomovini iz ust osebe, ki se je pridobila s svojim delom za interes Slovencev veliko hvaležnost in ljubav našega naroda v starilomovini. Upamo, da bo Cap. John A. Blatnik imel priliku poseti tudi druge slovenske naselbine.

Odprtih poslovanja ga

Joyce Campbell je obenem počela,

da se kampanja za zbiranje oblike, obuvala, odej itd.

uspešno razvija ter da bo najbrž prekosila kampanjo, ki smo jo vodili lansko zimo in pomlad.

Aktivnosti ni opašati samo med Jugoslovani, temveč tudi med drugimi Ameriščani, zlasti med unijami, igralskimi skupinami itd.

V videku je sedaj velika kampanja sredi januarja in februarja izključno za jugoslovanske

otroke, obenem pa se organizira posebni odbor, ki bo vodil kampanjo za restavriranje gledališke opreme, knjižnic in soš umetnosti, ki so utrpele veliko škodo in uničenje za časa

okupacije in osvobodilne borbe v Jugoslaviji.

Sejo je obiskal tudi poznan

poročevalca Stojan Pribičević,

ki se je pred kratkom vrnil iz Jugoslavije, dalje g. Beno Habjančič, trgovski ataše pri ambasadri v Washingtonu, ter mr. in mrs. Fastau od UNRRA, ki sta se tudi vrnila iz Jugoslavije. Vsi so imeli mnogo zanimivih poročil o Jugoslaviji in zlasti naglašali veliko revščino in pomankanje ter potežkoče, ki jih ima s transportacijo UNRRA. Ta bo ob zaključku decembra v skupnem razdelila po Jugoslaviji za 500 milijonov dolarjev vrednosti žita, hrane, oblike, tavornih avtomobilov, poljedelskih strojev, živine za reho itd.

Na seji je bilo naznanjeno, da je

Mirko G. Kuhel, tajnik

V nedeljo 2. decembra bodo predvajane slike "Osvoboditev Belgrade" in "Zvezde v peseckih" v auditoriju Junior High School, Chisholm, Minn. Prireditve je pod okriljem podružnice št. 91, kjer se veliko trudi za SANSA poznanji Frank Klin. Izredna atrakcija na programu pa bo nastop Johna A. Blatnika, kapitana v ameriški armadi, ki je bil med partizani v Sloveniji zadnjo zimo in pomlad. Nas narod v "mrzli" Minnesoti bo imel priliku slišati resnico o svoji starilomovini iz ust osebe, ki se je pridobila s svojim delom za interes Slovencev veliko hvaležnost in ljubav našega naroda v starilomovini. Upamo, da bo Cap. John A. Blatnik imel priliku poseti tudi druge slovenske naselbine.

Odprtih poslovanja ga

WANTED: A PLAN THAT FITS DEMOCRACY

When, as frequently happens, we point to incidents that indicate the rapid passing of capitalism, we hope that the alarm that sometimes creeps into our paragraphs will not be misconstrued.

We have no desire to preserve the private-profit economy or the class society upon which it is based; in fact, we know that it is as impossible to keep the new from replacing as to halt the passing of time.

What we are alarmed about is the utter absence of any plan for a new society which has the understanding and support of a majority of the people.

Much as we welcome the passing of the old order, the knowledge that it must be replaced by another way of life and that the majority of the population of all nations are utterly planless as to what the new shall be like, makes us apprehensive of the immediate future.

We think it is important that everybody—and especially Socialists themselves—should understand that we are not interested merely in tearing down. Our chief aim is to build and, like any other builder, we must clear away the antiquated structure to make room for the modern one.

We always have hoped, and still do, that the social order that is now seen taking form would be democratic. But we can't be optimistic about our hopes so long as most people merely react to misery and while even the process of socialization itself gets its impetus from the failure of established forms and customs rather than from intelligent and purposeful support of a positive program.

The strikes in which thousands of workers are now engaged, coming as they do so soon after the election of a capitalist-minded leader whom those very strikers followed for more than a dozen years, are the fruits of planlessness. Workers are miserable; their earnings have fallen and their living costs have mounted. Therefore they make demands that will, if gained, solve their immediate interests but will not lay the basis for a future of democracy, justice and peace. So far as most strikers are concerned, they have been hurt and are reacting to their pain by saying "ouch."

People who sneered down through the decades when Socialists urged a plan to replace the capitalist anarchy of unlimited competition with a planned national and international economy, and who fought only for an inadequate "SOMETHING NOW," didn't know that they were heading the world toward wars, depressions and fascism.

Unfortunately, those who are now fighting for "something now" don't know it either.—Reading Labor Advocate.

Home-Front Accidents Took Greater Toll in American Lives Than War

A total of 34,335,000 Americans were killed or injured in accidents on the home front during World War II, or about 34 times the total of battle casualties suffered by U. S. armed forces, the National Safety Council has revealed. The death toll from December 7, 1941, to June 1, 1945, was 335,000 American lives, while the five-year toll was 485,000.

These cold statistics show that more than a fourth again as many Americans were killed in the past five years at home as met death on the battlefield in the two World Wars combined. The five years and three months of U. S. participation in World War I and II cost 376,000 lives.

The home-front death toll for 1944 alone was the equivalent of the total population of a city the size of Waterbury, Conn. At the present rate, one person is needlessly killed every five and a half minutes, and there is a preventable injury every three seconds. The record further reveals the deplorable fact that, rather than decreasing, accidents are yearly growing.

For a nation that professes a deep respect for human life this is not a pretty record.

Yugoslavia Would Respect The Italian Character of Trieste

BELGRADE.—The newspaper Glas Istre writes: "According to the Italian Press, there were stormy ovations in the Italian Consulta when a deputy exclaimed: 'Viva Trieste Italiano'; all the deputies rose; the gallery rose; and all cheered Italian Trieste together. About that time, however, the director of the Trieste paper Il Lavoratore declared that he found himself unable to accept his nomination to the Italian Consulta, as the people of Venezia Giulia, whom he was to represent, had expressed their desire to be part of Yugoslavia.

While they were shouting "Viva Trieste Italiano!" in Rome, about 200,000 workers were on strike in Trieste, Monfalcone and Pola. These workers, the majority of them Italians, had repeatedly declared themselves for incorporation into Yugoslavia. These Consulta cheerers remind one of the irredentist and imperialistic shouts of "Trieste" in the Roman Parliament between 1915 and 1918. It was similar cheering done mostly by the same people. For instance, Count Sforza has been elected President of the Consulta. Then as now Trieste was merely to have been the first step. However, there are wellknown differences between then and now.

"Trieste has learned that its Italian character is not threatened by its Slav hinterland. When they were fighting with the Yugoslav Army for the town's liberation, and until the Yugoslav Army had to leave Trieste, the people of Trieste had an opportunity to see that the idea of interfering with the Italian character of Trieste's Italian citizens never even occurred to the Yugoslavs, just as the idea of persecuting the Trieste Slovenes never entered the heads of the workers in Trieste. We Slovaks can also shout 'Long live Italian Trieste,' but our cheers will have a different ring from those of the Roman Consulta. There is hatred in their cheers, while in ours there is only love, love for Trieste, whether Italian or Slovene be spoken there. Neither man!"

ALL WAR PRISONERS WILL BE SENT BACK BY MARCH

Employers will soon lose one of their major sources of cheap labor—that of prisoners of war. Secretary of War Robert P. Patterson declared recently that the enemy prisoners are being sent out as rapidly as ships are made available, and that by the end of March all of the 410,000 prisoners in this country will be back in their homelands.

Famous Last Words: "Who does that guy think he is, passing me with that old rattle-trap? I'll show you!"

PROLETAREC

THE MARCH OF LABOR

THE SUPREME COURT OF MICHIGAN IN 1940 HELD THAT THE DEATH OF AN EMPLOYEE DUE TO "LOWERED RESISTANCE" RESULTING FROM AN ACCIDENTAL INJURY WAS COMPENSABLE UNDER THE STATE WORKMEN'S COMPENSATION LAW.

IT COSTS FROM \$500 UP TO SUPPORT A CRIPPLED OR DISABLED ADULT IN IDLENESS, WHEREAS HIS REHABILITATION FOR EMPLOYMENT AND ECONOMIC INDEPENDENCE COULD BE EFFECTED BY A SINGLE EXPENDITURE OF \$300 OR LESS.

IN 1934 43,000,000 PERSONS IN 17 COUNTRIES WERE COVERED BY UNEMPLOYMENT INSURANCE OF SOME TYPE.

A GOOD CAUSE AND A GOOD HAT—WHEN YOU BUY A UNION LABEL HAT! LOOK FOR THIS LABEL UNDER THE SWEATBAND OF THE NEXT HAT YOU BUY.

IN THE WIND

FROM THE NATION

NOW THAT TEXAS NEGROES have won the right to vote in Democratic primaries, a new type of political organization is springing up—the White Men's Association. One such, in Jackson County, will hold a primary of its own on December 8 to nominate candidates for the unexpired terms of County Tax Collector Charles A. Mitchell and County Treasurer Claudius Branch.

THE NAVY DEPARTMENT'S buses in Washington have signs that read, "These buses are for official business only. Any person using them for any other purpose will be summarily removed from office." A friend reports that Naval Reserve officers are getting in those buses and joyriding like crazy.

DURING THE WAR crates of oranges sent from Spain to England sometimes contained bombs which exploded when the crates were opened. But that is all past. Oranges sent from Spain to England today are wrapped in tissue paper imprinted with the British and American flags, three crowns, and the motto "Unity makes certain peace."

IN ITS ISSUE of November 12 Time maintains a nice neutrality as between science and theology. Thus: "Anthropologists no longer look for a definite single place where the human race first appeared on earth. They know that man's ancestors were numerous, varied, and widely distributed before they were fully human... Adam and Eve before the Fall were 'food gatherers,' in anthropological jargon... But after they ate of the tree of knowledge and were driven from the Garden (Genesis 3: 16-19), they became husbandmen."

PRESIDENT TRUMAN has nominated Irvin C. Mollison, a Negro attorney of Chicago, to be a Judge of the United States Court. This is the first time a Negro has been nominated to the federal bench in the continental United States. The only previous Negro federal judge was William H. Hastie, nominated by President Roosevelt to sit in the Virgin Islands.

THE COOPERATIVE IDEA has come to Broadway. Your Theater, Inc., a new producing enterprise, will divide its profits proportionately among those who buy tickets prior to the opening night of each of its productions. Thus, since the spectators are also the angels, they will eventually govern the choice of plays.

THE LATE WERNER SCOTT, says School and Society of November 10, left \$19,000 to the University of California for scholarships "to worthy, faithful, and needy students from Hawaii, to Caucasian youths who are not of Polynesian blood."

WE DON'T NEED A SPY SYSTEM

The State Department is asking for "a permanent American spy system." We are told it will only be used in foreign lands, but it still looks bad to us.

There is nothing new about these international spy systems. History is full of them. They have never produced anything good and never will. On the contrary, they have invariably involved in trouble the nations which supported them.

If our State Department cannot get along without a spy system, President Truman should look around for new men to boss the State Department. We have just crushed our enemies, and if we can't get along with our friends without hiring a lot of spies, there must be something wrong with our methods.

BOOSTING BIRTHS

Russia's high birth rate, which before the war was more than double that of the United States, has increased 35 per cent under a child subsidy program started last year. Payments to the mothers range from \$75 for three children to \$950, plus about \$60 a month for each child in excess of 10.

In a study made in Vermont, it was found that the average damage to an automobile involved in an accident was \$56.20 when it was traveling 10 miles an hour or less. When the car was traveling over 50 miles an hour, the average accident damage was \$434.67, according to the National Safety Council.

If honor be your clothing, the suit will last a lifetime; but if clothing be your honor, it will soon be worn threadbare.—Arnot.

WHY LEWIS AND GREEN FOUGHT WAGE INCREASES

The Labor-Management Conference in Washington proved one thing:

President Philip Murray led a single-handed fight on the wage issue.

John L. Lewis, William Green and management opposed it.

Management's position was not unexpected. But to find two leaders of labor lining up against the wage issue for purely political reasons is amazing. And politics it was!

No less authority than Dan Tobin assures us that Mr. Lewis has made his deal with the American Federation of Labor. Mr. Lewis sees in that move a better opportunity to destroy the CIO. Both Mr. Green and Mr. Lewis know the CIO is leading the fight for wage increases, as it has always done. To destroy an organization which unceasingly fights for the betterment of the workers is a hard task.

But the task would be made easier if the CIO fight for wage increases would fail. Hence the willingness of Mr. Lewis and Mr. Green to team up with management to oppose any discussion of wages.

This villainous conduct has failed. President Murray and the CIO have emerged from the Labor-Management Conference stronger than ever. The fight for wage increases will go on—and successfully.

And just for the record, here is the resolution introduced by President Murray:

"Resolved, That recognition must be given to the fact that collective bargaining between labor unions and representatives of management in many important situations throughout the country has broken down over the important issue of wages, which has created a very serious crisis for the nation.

"The representatives of labor and management assembled in this conference do hereby make an urgent call upon the labor unions and the representatives of management to engage in genuine and sincere collective bargaining in an effort to resolve this all-important wage issue."

The framework for such collective bargaining has been provided by the President in his recent message to the nation, in which he stated that "wage increases are, therefore, imperative—to cushion the shock to our workers, to sustain adequate purchasing power, and to raise the national income."—Steel Labor.

Americans Are Playing Santa Claus To Big Business In A Big Way This Xmas

American industries are getting "their'n"—the money they invested in plant equipment for war production—back in a hurry.

In addition to the scores of billions spent by the Government on war plants and machinery, private corporations spent \$6,700,000,000. They have gotten most of it back and have written off \$3,700,000,000 of capital liabilities under the law allowing them to "amortize" war plants and equipment in five years' time.

Under this extremely liberal allowance for deterioration the taxation for war profits was made light, and \$1,700,000,000 is ready to be distributed to private corporations from the U. S. Treasury.

The War Production Board revealed just how corporations totaling thousands of firms now throwing their wartime plant expansions into peacetime production have profited by the liberal tax considerations the Government afforded them.

As pointed out by The Wall Street Journal, the process works as follows:

"For example, a company paying the highest possible tax, 80 percent on all its earnings, may have amortization of \$10,000,000. That saves \$8,000,000 of taxes now, but adds the \$10,000,000 to earnings over the life of the property that is amortized ahead of time.

"If the effective tax rate is 4 percent over that period, the company will only pay \$4,000,000 in taxes, and save the other \$4,000,000. Moreover, taxes accrue from year to year, so the company will have the benefit, in effect, of a non-interest-bearing installment loan of the other \$4,000,000 from the time the savings occur until normal amortization runs out.

"Amortization of a facility in five years or less greatly speeds up usual practice of most firms. The railroads normally amortize steam locomotives over about 30 years, and freight cars over 28 years. A utility usually amortizes a steam generator power system over about 31 years. A manufacturing concern normally figures the amortization of a sound factory building over half a century, and a machine shop at 60 years.

"As an industry, the Nation's railroads have benefited most from the accelerated depreciation plan, W. P. L. statistics indicate. Of the \$6,700,000,000 of war facilities on which amortization certificates were issued between September, 1940, and August, 1945, 21 percent, covering \$1,400,000,000 went to the rail carriers."

American folks have certainly been mighty good to the corporations. They may not have had any say about it, but the Congress of the United States on their behalf has played Santa Claus the equal of any given period of the New Deal. And by the way, this Santa Claus arrangement was under New Deal sponsorship!—United Mine Workers Journal.

MINISTERS CONDEMN COMPULSORY SERVICE

Despite newspaper "polls," the people of this country are emphatically opposed to compulsory military training in peacetime. A splendid illustration of this was given in Washington within the last few days.

The Washington Ministerial Union is made up of practically all the pastors of Protestant churches in the Capital. At the last meeting of the union, Rev. Custer Cromwell, pastor of Lewis Memorial Methodist Church, offered a resolution condemning "enactment of any law by Congress which would provide universal compulsory military training for the youth of our nation." It was adopted almost unanimously.

The Washington Ministerial Union is made up of practically all the pastors of Protestant churches in the Capital. At the last meeting of the union, Rev. Custer Cromwell, pastor of Lewis Memorial Methodist Church, offered a resolution condemning "enactment of any law by Congress which would provide universal compulsory military training for the youth of our nation." It was adopted almost unanimously.

A week or so before, Catholic bishops from all parts of the country met in Washington for their regular meeting and they, too, condemned the President's plan for compulsory service.

These are just "straws," but they are impressive "straws." Ministers of the gospel are not so far removed from members of their congregations as to radically differ with them on such an outstanding issue.—Labor.

In a study made in Vermont, it was found that the average damage to an automobile involved in an accident was \$56.20 when it was traveling 10 miles an hour or less. When the car was traveling over 50 miles an hour, the average accident damage was \$434.67, according to the National Safety Council.

If honor be your clothing, the suit will last a lifetime; but if clothing be your honor, it will soon be worn threadbare.—Arnot.

1,100 MINERS TO GIVE LIVES TO LIFTING COAL

Estimates Indicate Heavy Loss Of Life for Production of Nation's Fuel

Approximately 1,100 coal miners will have lost their lives by the end of 1945 in the production of some 590,000,000 tons of coal for the entire year, according to forecasts issued recently based on fatalities in the coal industry through September 30, 1945.

An average of 87 coal diggers lost their lives each month for the first nine months of the year in both the bituminous and hard coal production mines throughout the nation, representing one fatality for each 610,000 tons of coal mined during the year.

WAR WAS COSTLIEST IN NATION'S HISTORY

Deaths incurred in battle during the last war came within 37,000 of equaling the deaths suffered in all previous wars in which this country was involved.

That startling disclosure is made by General George C. Marshall who lists death casualties at 201,367, or four times as many as in World War I, and more than both sides sustained in the War Between the States.